

Een medaille van Onze-Lieve-Vrouw van Goede Wil uit Duffel in Sint-Truiden

In de zomer van 2019 werd in Sint-Truiden met de metaaldetector een merkwaardige medaille gevonden. De medaille is van zilver, zij is 22 mm hoog en 15 mm breed en weegt 1,7 gram. Aan de bovenzijde zit een intact maar uitgesleten oogje met een ringetje waarmee de medaille aan een kettinkje gedragen kan worden.

Op de voorzijde van de sterk afgesleten en wellicht veel gedragen medaille staat een voorstelling van een beeld van Onze-Lieve-Vrouw met het kindje Jezus, beiden in een sierkleedje, voor een boom. Links van de boom knielt een figuur met een herderstas en een herdersstaf in verering voor het beeld neer. Rechts van de boom zien we een koe die vanuit de achtergrond naar voren lijkt te komen. Links en rechts van het beeld staan de letters D en P.

De symbolen op de keerzijde van de medaille helpen niet echt om haar nader te identificeren.

Gelukkig bestaan Google en Wikipedia: de zoektermen herder, koe en Onze-Lieve-Vrouw leiden ons dadelijk naar de parochiekerk van Onze-Lieve-Vrouw van Goede Wil in Duffel bij Mechelen¹. Daar werd in 1637, toen twee jonge koewachters in een wilg een amper 12 centimeter hoog beeldje van Onze-Lieve-Vrouw uit gebakken klei vonden, een kapel gebouwd die later tot parochiekerk uitgroeide. Bedevaarders kwamen in grote getale het beeldje vereren en het duurde niet lang voor daar het eerste miraculeuze beeldje opgetekend kon worden. In 1644 werd er in Antwerpen al een boekje over het miraculeuze beeldje gedrukt: *Onze L. Vrouwe van Duffel, dat is den oorspronck, voortganck ende miraculen van haer miraculeus Beelt, gevonden binnen de Baenderye van Duffel onder Perwez, den 14 Aug Anno 1637. Beschreven door heer Ph. Van Hoeswickel, religieus canonick der orde van Praemonstreyt ende pastor van Duffel*. In 1667 werd het boekje herdrukt en in 1717 verscheen een tweede boek, dit keer van de hand van de Norbertijn Norbertus Mattens van de abdij van Tongerlo, die ondertussen als biechtvader aan het werk was in de kapel. Mattens beschrijft

¹ De letters D en P op de voorzijde van de medaille verwijzen naar *Duffel* en de heerlijkheid *Perwijs* in die gemeente.

onder andere de veertien erkende mirakelen die zich in de periode van 1638 tot 1715 hadden voorgedaan ten gunste van vereerders van Onze-Lieve-Vrouw en haar miraculeuze beeld in de kapel in Duffel. De verering van Onze-Lieve-Vrouw in de kapel in Duffel gaf in de zeventiende eeuw aanleiding tot hoogoplopende conflicten waarbij de plaatselijke pastoors, de plaatselijke heren, de abten van Tongerlo en paters van verschillende ordes betrokken raakten. Een en ander wordt helder beschreven in het werk van Anneleen Perneel². Een kaart in haar werk, die de herkomst aangeeft van de bedevaarders die de kapel bezochten, toont dat deze devotie ook in het oosten van het toenmalige hertogdom Brabant, in de omgeving van Zoutleeuw – niet ver van Sint-Truiden dus – bekend was³.

In 1934 gaf de Duffelse priester E. Dom een boekje uit over de medailles die in de loop van de eeuwen ten behoeve van de vereerders van Onze-Lieve-Vrouw van Goeden Wil gemaakt werden⁴. In 1936 verscheen van zijn hand een geschiedenis van het heiligdom⁵. Dom onderscheidt 12 verschillende modellen van medailles. Sommigen daarvan werden al in de eerste helft van de zeventiende eeuw op initiatief van de plaatselijke heer gemaakt, anderen werden op initiatief van de abt van Tongerlo gemaakt, en later lieten ook de pastoors er maken. De medaille die in Sint-Truiden gevonden werd, wordt in het overzicht van Dom *de tweede soort van den markies* genoemd. De oudste exemplaren daarvan dateren van voor 1643. Op basis van de gegevens waarover we nu beschikken, kan niet uitgesloten worden dat ook het exemplaar dat hier besproken wordt uit het midden van de zeventiende eeuw dateert.

Rombout Nijssen en Mario Raeymaekers

Heemkunde Limburg is er voor U

Wij maken graag promotie voor al uw initiatieven. Laat ons uw kringactiviteiten weten. Wij hebben er een plaatsje voor in ons tijdschrift en op onze website. Wij besteden ook graag aandacht aan uw nieuwste publicatie.

Teksten en foto's kunnen (liefst digitaal) gestuurd worden naar:

Raymond Lambie
Gijzenveldstraat 43, 3690 Zutendaal
Tel: 089/71 64 45

Email: voorzitter@heemkunde-limburg.be
raymond.lambie@pandora.be

² A. Perneel, *Onze-Lieve-Vrouw van Goede Wil te Duffel, een verhaal als (g)een ander? De impact van het concilie van Trente op de Zuidelijke Nederlanden in de zeventiende eeuw*, in Trajecta, 2009, 18, p. 345-372; A. Perneel, *Geloven en laten geloven. Onze-Lieve-Vrouw van Goede Wil te Duffel en de impact van het Concilie van Trente in de Zuidelijke Nederlanden in de zeventiende eeuw*, Antwerpen, 2012, 217 p.

³ A. Perneel, *Onze-Lieve-Vrouw van Goede Wil te Duffel*, in Trajecta, 2009, 18, p. 361.

⁴ E. Dom, *Duffel. De Medailles van O.L. Vrouw van Goeden Wil*, Brecht, 1934, 8 p.

⁵ E. Dom, *De geschiedenis van O.L. Vrouw van Goeden Wil*, Tongerlo, 1936.

